ИЗВЕШТАЈ СА СТУДИЈСКОГ ПУТОВАЊА У СЛОВЕНИЈУ
У ОРГАНИЗАЦИЈИ САВЕЗА УДРУЖЕЊА ВАСПИТАЧА СРБИЈЕ

Студијско путовање у Словенију, у организацији Савеза удружења васпитача Србије, изведено је у периоду од 29.06. – 02.07.2016.године. У групи која је посетила вртиће Похорја у Словенији било је 19 васпитача, 7 директора установа и 1 просветни саветник. Посета је организована на иницијативу Савеза удружења васпитача Србије.

Обишли смо вртиће у Птују и Словенској Бистрици.

У Марибору је одржан Управни одбор Савеза удружења васпитача.

Теме о којима се разговарало са колегама из Словеније:

- Савремени предшколски програми
- Планирање васпитно-образовног рада
- Педагошка документација
- Место и улога васпитача у васпитно-образовној пракси
- Стандарди компетенција васпитача

Посебно истичемо изузетно гостопримство свих, директора, њихових помоћника, градоначелника, васпитача, као и свих запослених у вртићима које смо обишли .

Срдачно и топло били смо угошћени и у Марибору, Птују и Словенској Бистрици.

Наши представници су својим конструктивним приступом, професионалним односом достојно представили Савез удружења васпитача Републике Србије.

Општи увиди учесника студијске групе након размене о поменутим темама

Предшколско васпитање и образовање у Републици Словенији како је истакнуто истиче да се **општи циљ предшколскогваспитања и образовања огледа у залагању државе да обезбеди квалитетно образовање за децу предшколског узраста, стварању подстицајне средине за развој и учење, стварању услова за сигурно и срећно детињство и побољшање квалитета породичног живота.** Када је реч о циљној оријентисаности односно тумачењу детета и његовог психофизичког развоја можемо рећи да словеначки курикулум предшколског васпитања и образовања има своју основу у хуманистичком виђењу природе детета и његовог целокупног развоја.

Као и код нас и у словеначким вртићима програм полази од детета и истиче га као најзначајнији сегмент. Најважније питање које се поставља у курикулуму јесте: „Да ли у курикулуму видимо (препознајемо) дете?“. Одговор на ово питање је потврдан. Да, овај курикулум препознаје дете и своју полазну концепцију ослања на претпоставкама о детету, претпоставкама о дечјем развоју и претпоставкама о учењу у овом добу. И не само курикулум већ практично у сваком вртићу који смо обишли ***видљива је позиција детета и све је подређено дечјем развоју.***

Словеначки курикулум одређује дете као „активно и одговорно за раст, развој и учење“. У овом документу се дете у процесу сопственог раста и развоја тумачи и одређује као активни чинилац у свом развоју и васпитању. Овај курикулум представља темељ за

израду свих индивидуалних програма рада васпитача у предшколским установама, као и посебних односно специјализованих програма, у односу на посебне организационе облике рада са децом. У курикулуму се јасно уочавају заједничке законитости дечјег развоја као и заједничка начела предшколског васпитања, од којих треба поћи при креирању било ког модела предшколског програма.

Рад са децом се темељи на познавању заједничких законитости дечјег развоја међу којима су колеге практичари из словеначких вртића издвојили следеће:

- дечји развој пролази кроз одређене фазе у развоју које имају своје одлике;
- аспекти развоја су међусобно испреплетени;
- дечје доба карактеришу периоди критичног развоја;
- деца се међусобно разликују и индивидуалне разлике међу децом могу бити велике;
- постоји повезаност између развоја и учења.

У словеначком курикулуму предшколског васпитања и образовања **препознајемо и заједничка начела предшколског васпитања и образовања:**

- предшколско васпитање треба посматрати као посебно важно доба за дете и сваки период у развоју треба искористити за даљи развој и учење детета, те га систематски подстицати,а никако ове периоде одређивати само као припрему за следећи ниво васпитања и образовања;
- у овом курикулуму предшколског васпитања и образовања области деловања и активности се међусобно преплићу;
- предшколско васпитање треба градити на дечјим могућностима које ће га довести до стицања нових искустава и сазнања, постављајући пред дете реалне захтеве који подразумевају активно учење кроз социјалну интеракцију;
- учење детета се заснива на непосредној активности с предметима, стварима и људима,при чему дете изграђује појмове и представе о ономе што га окружује;
- дечја игра је активност од посебног значаја за дете, обједињује основна начела предшколског васпитања, али и академски и развојни приступ у васпитању, па је схваћена као начин учења и развоја детета.

Словеначки курикулум предшколског васпитања и образовања је оријентисан на дете, полази од детета, његових потреба и подразумева сарадњу са породицом (као и код нас). На основу претходно изнетих констатација можемо закључити да основе циљних оријентација у словеначком курикулуму предшколског васпитања и образовања подразумевају:

1. хуманистичку оријентацију концепције система институционалног предшколског васпитања и образовања;
2. отвореност система као полазна основа за израду курикулума;
3. конкретизација општих (глобалних) и посебних циљева;
4. заједничке законитости дечјег развоја као основа за креирање курикулума;

5. заједничка начела предшколског васпитања као основа за креирање курикулума;
6. холистичко схватање дечјег развоја.

Планирање васпитно-образовног рада је пројектно, а пројекти могу да буду краћи или дужи, у зависности од интересовања деце. Педагошка документација је мање обимна него код нас али се суштински не разликује. Они много промишљају о својој пракси а „мало мање од нас пишу“ а више се баве продуктима насталим у раду са децом.. У васпитној групи функционишу и раде дипломирани васпитач и помоћни васпитач, дипломирани васпитач је носиолац свих васпитно-образовних активности са децом.

У двориштима сваког од објеката који смо обишли постоје овакви „сензомоторни“ полигони који деца користе свакодневно. Акценат се ставља на активности на свежем ваздуху током целе године, без обзира на временске прилике.

У свакој радној соби постоје „скривалице“ које су углавном од дрвета, и које деца користе за разноврсне активности. (на пример затекли смо дете како спава у ормару за креветиће). Дете има потпуну слободу да бира где ће и са ким ће проводити време и то је задовољење дечје потребе, а не “изолација“.

Тоалети за децу су конципирани у модерном стилу, заједнички су за више група, налазе се обично у ходницима вртића и повезани су са спољашњим простором.

Простор за васпитача, у радној соби – „креативни неред“ – васпитачи су опуштени, то се види и у разговору и у раду са децом. Простор је структуиран на начин да је видљив живот деце у васпитној групи.

Пример простора једне радне собе

Материјал за рад који је у функцији деце, потпуно спонтана атмосфера...

Простор за пресвлачење беба може да буде и у ходнику а не само у радној соби.

Део групе и председница словеначког удружења васпитача

Спонтана игра деце у дворишту. Занимљиво је да васпитач пре него што изведе децу структуира простор у дворишту у зависности од планираних активности (циљева за тај дан).

Материјал уредно класификован и увек доступан деци

Сви расположиви материјали се користе за игру деце и тако се обезбеђују услови за подсицање маште и креативности

Бара на крају сензо-моторног полигона. Сва деца су боса и види се задовбољство деце као и општи утисак да је то свакодневна пракса.

Органска башта коју су засадили и о којој брину деца и васпитачи (и органско ђубриво праве сами).

Свако дете има своју обележену чашу.

И ходник је место за игру и опуштање.

У дворишту једног од објеката затекли смо децу како се играју хладном водом што би у нашим условима било тешко изводљиво.

Мањи објекти су настали адаптацијом породичних кућа и представљају место живљења деце предшколског узраста

Део групе са директорком вртића у Словенској Бистрици.

З А К Љ У Ч А К:

Посета студијске групе је била веома добро организована и одвијала се по плану. Основни циљ овог студијског путовања био је упознавање са системом предшколског васпитања и образовања у Словенији.Упознати смо са начином функционисања предшколскихустанова,савременим предшколски програмима, планирањем васпитно-образовног рада, вођењем педагошке документације, позицијом и улогом васпитача у васпитно-образовној пракси, стандардима и компетенцијама васпитача. У сваком случају радило се о квалитетној међусобној размени информација и искустава запослених у предшколским установама две земље.

Чланови студијске групе могли су јасно спознати разлику у функционисању установа у Републици Србији, у односу на дечје вртиће у Словенији - чланици ЕУ, условљену нивоом развоја, конкретним потребама и могућностима(финансијске могућности - приступ европским фондовима,различитим приоритетима).

Међутим, сва ова искуства моћи ће се конкретно и директно користити у нашем даљем раду, опредељивању за поједине активности на нивоу наших установа, за нове идеје о методама рада и начинима како да унапредимо сопствену праксу.

Извештај сачинила:
Марија Старчевић, дипл.педагог
члан студијске групе, директорка ПУ“Дечје царство“ Велика Плана
у сарадњи са председницом Савеза удружења васпитача Србије госпођом Слободанком Радосављевић